

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1999-2000

17 maart 2000

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

**– van de heren John Taylor, Stefaan Platteau, Herman De Reuse, Lucien Suykens,
mevrouw Ann De Martelaer en de heer Chris Vandenbroeke –**

**betreffende aanbevelingen voor een efficiënt subsidiebeleid en -beheer
in de gehandicaptensector van de Vlaamse Gemeenschap**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting
uitgebracht door mevrouw Ann De Martelaer**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Marc van den Abeelen.

Vaste leden :

de heer Joachim Coens, mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, de heren Johan De Roo, John Taylor ;

de heren Frans De Cock, André Denys, Stefaan Platteau, Marc van den Abeelen ;

de heren Mathieu Boutsen, Herman De Reuse, Roland Van Goethem ;

de heren Gilbert Bossuyt, Lucien Suykens ;

de heer Ludo Sannen ;

de heer Chris Vandenbroeke.

Plaatsvervangers :

de heer Gerald Kindermans , mevrouw Trees Merckx-Van Goey, de heren Eric Van Rompuy, Johan Weyts ;

de heren Freddy Feytons, Marino Keulen, Jul Van Aperen, Francis Vermeiren ;

mevrouw Hilde De Lobel, de heren Jean Geraerts, Christian Verougstraete ;

de heren Guy Swennen, Robert Voorhamme ;

de heer Jos Geysels ;

de heer André-Emiel Bogaert.

Zie :

218 (1999-2000)

– Nr. 1 : Voorstel van resolutie

DAMES EN HEREN,

Uw Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting onderzocht op donderdag 16 maart 2000 het voorstel van resolutie van de heren John Taylor, Stefaan Platteau, Herman De Reuse, Lucien Suykens, mevrouw Ann De Martelaer en de heer Chris Vandenbroeke betreffende aanbevelingen voor een efficiënt subsidiebeleid en -beheer in de gehandicaptensector van de Vlaamse Gemeenschap, *Parl. St. Vl. Parl.* 1999-00, nr. 218/1.

Dit voorstel van resolutie vloeide voort uit de besprekingen in de Subcommissie voor Financiën en Begroting van het artikel "het Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap (VFSIPH)" uit het Boek van het Rekenhof 1999, *Parl. St. Vl. Parl.* 1999-00, nr. 36/1 en van het Rapport van het Rekenhof over de audit van de informatisering in het Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap (VFSIPH) *Parl. St. Vl. Parl.* 1999, nrs. 37-D/1 en 2. Mevrouw Ann De Martelaer bracht hierover verslag uit aan de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting, *Parl. St. Vl. Parl.* 1999-00, nr. SFIN 2 (bijlage van dit verslag).

Bespreking en stemming

Bij dit voorstel van resolutie worden geen opmerkingen geformuleerd.

Het voorstel van resolutie van de heren John Taylor, Stefaan Platteau, Herman De Reuse, Lucien Suykens, mevrouw Ann De Martelaer en de heer Chris Vandenbroeke betreffende aanbevelingen voor een efficiënt subsidiebeleid en -beheer in de gehandicaptensector van de Vlaamse Gemeenschap, *Parl. St. Vl. Parl.* 1999-00, nr. 218/1, wordt eenparig met 8 stemmen aangenomen.

De verslaggever,

De voorzitter,

Ann

DE MARTELAER

Marc

VAN DEN ABBELEN

BIJLAGE

SFIN **2** (1999-2000) – Nr. 1

Zitting 1999–2000

22 februari 2000

BOEK VAN HET REKENHOF

11e boek met opmerkingen en informatie voorgelegd aan het Vlaams Parlement
betreffende het Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie
van Personen met een Handicap (VFSIPH)

Rapport van het Rekenhof over de audit van de informatisering in het Vlaams Fonds
voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap (VFSIPH)

VERSLAG

namens de Subcommissie voor Financiën en Begroting
uitgebracht door mevrouw Ann De Martelaer

Samenstelling van de subcommissie :

Voorzitter : de heer Stefaan Platteau.

Leden :

de heer John Taylor ;

de heer Stefaan Platteau ;

de heer Herman De Reuse ;

de heer Lucien Suykens ;

mevrouw Ann De Martelaer ;

de heer Chris Vandenbroeke.

DAMES EN HEREN,

Op 3 en 10 februari 2000 werd een artikel aangaande de eindrekening 1998 van het Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap (VFSIPH) uit het Boek van het Rekenhof, 11e boek met opmerkingen en informatie voorgelegd aan het Vlaams Parlement (*Parl. St. Vl. Parl. 1999-00, nr. 36/1, pp. 295-299*) evenals het Rapport van het Rekenhof over de audit van de informatisering in het Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap (VFSIPH) besproken door de Subcommissie voor Financiën en Begroting (*Parl. St. Vl. Parl. 1999, nr. 37-D/1*). Het rapport over de audit van de informatisering van het VFSIPH maakte reeds het voorwerp uit van een bespreking op 21 oktober 1999 in de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen (*Parl. St. Vl. Parl. 1999, nr. 37-D/2*).

Namen ook deel aan de bespreking :

namens het Rekenhof :

- de heer Eddy Van Loocke, eerste auditeur ;
- de heer Lieven Tydgat, adjunct-auditeur ;

namens de Vlaamse regering :

- de heer Alfons Boon, kabinetschef van de heer Patrick Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden ;
- de heer Jo De Nil, adviseur van mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen ;

namens het Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap (VFSIPH) :

- de heer Laurent Bursens, leidend ambtenaar ;
- mevrouw Dora Weckhuysen, adjunct van de directeur.

A. BESPREKING OP 3 FEBRUARI 2000

A.1. Inleiding door de heer Eddy Van Loocke, eerste auditeur.

Het VFSIPH heeft als taak de sociale integratie van personen met een handicap te bevorderen. Het

betreft een Vlaamse openbare instelling met een zekere mate van autonomie, bestuurd door een raad van bestuur. Het budget 2000 bedraagt ruim 34 miljard BEF (ongeveer de helft van het welzijnsbudget). Dat budget stijgt sinds meerdere jaren vlugger dan de totale begroting van de Vlaamse Gemeenschap. Het betreft hier dus een belangrijke VOI.

De volgende toelichting heeft betrekking op twee rapporten van het Rekenhof :

Rekening 1998 van het VFSIPH,
Audit van de informatisering van het VFSIPH.

A.1.1. Rekening 1998 van het VFSIPH

De bemerkingen van het Rekenhof bij de rekeningen 1998 waren in essentie tweërlei van aard :

- opmerkingen inzake de overeenstemming van de rekeningen 1998 met de regelgeving, in casu het boekhoudbesluit van de Vlaamse regering van 21 mei 1997. Daarbij moet worden rekening gehouden met het feit dat dit besluit bij de opmaak van de rekeningen 1998 voor de eerste maal werd geïmplementeerd en sommige bepalingen voor interpretatie vatbaar bleken (zie ook horizontaal onderzoek van het Rekenhof naar de toepassing van het besluit). Het Rekenhof meent wel dat de instelling daarbij telkens ter goede trouw heeft gehandeld en transparante informatie heeft verschaft aan de belanghebbenden.

De spreker verwijst naar de resultaatsverwerking. De instelling maakte een onderscheid tussen de middelen van het vroeger Rijksfonds en de eigenlijke gecumuleerde resultaten van de aanwending van de dotaties en verwerkte de resultaten niet conform het voormeld boekhoudbesluit.

Een andere opmerking betrof het niet boeken als kosten van een bedrag ten beloop van 3,4 miljard BEF aan statutaire uitgaven. Deze uitgaven, waarvan het precieze bedrag onzeker is, werden wel toegelicht en voor orde opgenomen. Daartegenover staan nog 900 miljoen BEF geraamde achterstallige ontvangsten. De instelling heeft deze problematiek voorgelegd aan ABAFIM.

- de onduidelijkheid over de financieringsbehoeften van de instelling. Deze onduidelijkheid is het grootst in de zorgsector met betrekking tot de achterstallige afrekeningen van de subsidiedossiers. Door de samenloop van complexe re-

gelgeving en moeizame informatisering van de subsidieprocessen waren eind 1998 nog niet alle dossiers 1996 afgehandeld. De instelling raamde de in 1999 opeisbare achterstallen op 1.804 miljoen BEF en de achterstallige ontvangsten op 714 miljoen BEF. Blijkens de begrotingsdocumenten 2000 blijven de achterstallen in de zorgsector groot (geraamd op 2,5 miljard BEF). De reële financieringsbehoefte in de komende jaren wordt dan ook sterk beïnvloed door de snelheid waarmee de achterstallen zullen worden weggewerkt.

Vanuit financieel oogpunt is het daarbij belangrijk vast te stellen dat de instelling de financieringsbehoefte moeilijk kan inschatten. Naast de achterstallige afrekeningen is deze onduidelijkheid van de financieringsbehoefte toe te schrijven aan gebrekkige budgettering in de instelling tot 1999 (nl. nog te veel werken met een aangroeibudget – historische gegevens waarop een aantal parameters worden toegepast).

Verkeerde budgettaire inschatting, wellicht ook van de begrotingsautoriteiten, leidde in 1998 trouwens tot onderschatting van de nodige middelen voor de sector tewerkstelling.

Hetzelfde kan worden opgemerkt met betrekking tot de financiële gevolgen van de gewijzigde regelgeving (verschuiving vastleggingsmoment) op de investeringssubsidies nl. aanwending machtiging voor nieuwe beslissingen en beloftes onder vorig regime, verhouding vastlegging/ordonnancering op middellange termijn.

Het Rekenhof heeft dan ook aanbevolen een uitgebreid onderzoek uit te voeren naar de correcte financiële toestand en de financiële verplichtingen op middellange termijn.

Daartoe zou de instelling ondermeer de intenties van de voorzieningen vragen inzake de vooruitgang van de gesubsidieerde investeringen

De instelling heeft het budgetteringsproces verleden jaar grondig aangepast zodat nauwkeuriger ramingen vanaf de begroting 2000 mogen worden verwacht.

Er werd nog geen antwoord van de minister op het rapport van het Rekenhof ontvangen.

A.1.2. Audit van de informatisering van het VFSIPH

Het Rekenhof heeft een audit uitgevoerd van de interne controle in het VFSIPH. De audit was ge-

baseerd op het internationaal toegepast COSO-model van interne controle.

Vijf deelverslagen werden in de loop van 1996 tot 1999 aan het Vlaams Parlement bezorgd.

Het laatste deelverslag heeft betrekking op de informatisering van de instelling. Dat verslag werd op 21 oktober ll. besproken in de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen.

De laatste jaren heeft de instelling zeer veel geïnvesteerd in de automatisering van de processen. Informatica is deel geworden van de dagelijkse werking van de instelling, jaarlijks wordt ruim 150 miljoen BEF eraan besteed.

De resultaten van de audit werden geclusterd rond vijf knelpunten :

- De zeer complexe regelgeving (vooral in de zorgsector). Door de ondoorzichtige en complexe manuele processen gewoon te informatiseren zonder voorafgaande rationalisatie werd de ondoelmatigheid mee geïnformatiseerd (de spreker verwijst naar de uiteenzetting over de rekening). Een aanzet tot rationaliseren is gegeven ondermeer door het kwaliteitsdecreet.
- Het ontbreken van beleidsinformatie zowel op operationeel als op beleids/strategisch niveau. In de loop van 2000 zou een beleidsinformatiesysteem operationeel moeten zijn.
- Passief personeelsbeleid. De instelling slaagt er niet in voldoende informatici aan te trekken waardoor ze beroep moet doen op zeer dure body shopping technieken. Dat probleem blijkt niet eenvoudig te verhelpen (schaarste op de arbeidsmarkt).
- Betere beveiliging en archivering. Ook hier worden oplossingen in het vooruitzicht gesteld of zijn ze reeds gerealiseerd.
- Meer aandacht voor een projectmatige aanpak van bijzondere opdrachten en problemen, wat principieel werd toegezegd door de minister en de instelling.

Zoals uit de toelichting blijkt hebben de instelling en de huidige en vorige minister van Welzijn heel wat toezeggingen gedaan ter remediëring van de in dit en de vorige deelverslagen vastgestelde gebreken.

A.2. Replik van de heer Laurent Bursens, leidend ambtenaar bij het VFSIPH

Namens de instelling wenst de spreker vooreerst te benadrukken dat zijn instelling het Rekenhof niet alleen ziet als een louter controlerend organisme maar ook als een adviserend organisme waar de instelling dankbaar gebruik van maakt.

A.2.1. Rekeningen 1998

A.2.1.1. Uitvoeringsrekening van de begroting : resultaatverwerking

Wat de rekeningen 1998 betreft, dient er op gewezen te worden dat het VFSIPH nog een jonge instelling is die weliswaar een verleden meesleept. De instelling werd opgericht in 1990 bij decreet van 27/6/90 houdende oprichting van een Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap (BS 8/8/90).

Dat verleden slaat op het vroegere "Rijksfonds voor sociale reclassering van de mindervaliden" en het Fonds 81 waaruit de instelling is ontstaan. Dit specifiek verleden heeft ook gevolgen voor de boekhouding van de instelling. De reserves, die uit het vroegere Rijksfonds afkomstig zijn, dienden in de boekhouding van de instelling te worden verwerkt. Het huidige boekhoudbesluit van de Vlaamse regering van 21 mei 1997 biedt echter geen oplossing voor de hier gestelde problemen met betrekking tot de reserves uit het vroegere Rijksfonds.

De heer Laurent Bursens bevestigt verder dat de instelling deze reserves van het Rijksfonds impliciet als een soort fonds beschouwt waarmee ze financieringstekorten kan financieren. De instelling heeft geprobeerd deze reserves en hun bestemming correct te boeken in haar boekhouding om correcte informatie te kunnen bieden aan de voogdijoverheid over deze reserves. Door de voormalige minister van Financiën en Begroting werden de reserves afkomstig uit het vroegere Rijksfonds afgeroemd. De instelling heeft gemeend dat het afkomen van deze reserves duidelijk uit de boekhouding van de instelling moest blijken.

A.2.1.2 Financieringsbehoeften

De heer Laurent Bursens is het niet eens met de stelling dat de instelling onvoldoende kan inschatten wat de hangende verplichtingen zijn. Deze informatie is wel degelijk beschikbaar en is gevoegd bij de inleiding van de resultatenrekening evenals

in de orderekening die gevoegd wordt bij de balans.

Wat de achterstallen betreft, maakt de spreker een onderscheid tussen de vroegere financieringsdeficits in de zorgsector tengevolge van te lage kwartaalvoorschotten en de huidige achterstallen in de afrekening van de dagprijs. De vroegere financieringsdeficits zijn sinds 1995 opgelost. Door de inspanningen van toenmalig voogdijminister, mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, is de begroting van de instelling met 3 miljard frank opgetrokken waardoor aan de voorzieningen een voorschot (een voorschot wordt nu toegekend per maand) van 98% van de totale kosten kon worden toegekend.

De achterstallen in de dagprijsafrekening zijn van structurele aard.

De resterende kosten die bij de afrekening nog dienen te worden gehonoreerd (dit zijn de totale hangende verplichtingen) bedragen momenteel 3 miljard frank. De reden hiervoor is de ingewikkelde dagprijsberekening waardoor tot op heden de dagprijsafrekening met 2 à 3 jaar achterstand verliep.

Door de automatisering van de berekening van deze dagprijzen via de module dagprijsberekening zal deze achterstand nu teruglopen. Hierdoor zullen de achterstallen van circa 3 miljard frank in 2001 kunnen teruggebracht worden naar 1,5 miljard frank wat een gelijkaardige eenmalige inspanning vanuit de begroting van de Vlaamse Gemeenschap zal vergen om dit te financieren. De achterstallen zullen echter nooit volledig kunnen weggewerkt worden zolang de huidige dagprijsberekening en dagprijsafrekening van toepassing is.

Wat de aanbeveling van het Rekenhof (Boek, pagina 298, punt 7.2.5. Financieringsbehoeften (conclusie) betreft : "Een uitgebreid onderzoek naar de correcte financiële toestand, de financiële verplichtingen op lange termijn en de hierboven aangehaalde elementen van de financieringsproblematiek is derhalve noodzakelijk", stipt de heer Laurent Bursens aan dat eind 1998 de instelling zelf een auditrapport terzake heeft besteld naar aanleiding van een plots opduikend tekort in de sector Tewerkstelling en dat de aanbevelingen die eruit voortvloeiden werden geïmplementeerd. Tegen de begrotingsopmaak 2001 zal de instelling een nieuwe begrotingsmethode toepassen die de financiële en liquiditeitsbehoeften van de instelling beter in kaart zal brengen.

Door het VFSIPH wordt na de vergadering een nota bezorgd aan de Subcommissie waarin de hangende verplichtingen op 31/12/1998 worden geschetst (bijlage).

A.2.2. De audit van de informatisering in het VFSIPH

De heer Laurent Bursens stelt dat het moment waarop het Rekenhof de audit van de informatisering doorvoerde vervelend was voor de instelling omdat de audit samenviel met een scharnierperiode tussen twee planningscycli inzake informatisering binnen de instelling. De eerste fase van de informatisering was net achter de rug. De audit van het Rekenhof bevestigde de vaststellingen die de instelling zelf reeds had gemaakt naar aanleiding van de interne evaluatie van de eerste planningscyclus.

A.2.2.1. De complexe regelgeving in de zorgsector

Wat de informatisering van de dagprijsberekening betreft, erkent de leidende ambtenaar dat de toenmalige Raad van Bestuur de zienswijze van de instelling niet heeft gevolgd die erin bestond eerst de complexe en ondoorzichtige manuele processen van de dagprijsberekening te rationaliseren en dan te automatiseren. Inmiddels zijn de voorzieningen in de Raad van Bestuur bijgedraaid maar is de automatisering inmiddels zonder rationalisering van de complexe dagprijsberekening doorgevoerd. In elk geval is de module dagprijsberekening operationeel in de loop van 2000.

A.2.2.2. Het ontbreken van een beleidsinformatiesysteem

Dit systeem is voor de instelling een absolute prioriteit geworden en is inmiddels gerealiseerd.

A.2.2.3. Te passief personeelsbeleid

Wat de problematiek van de bodyshopping betreft stelt de spreker dat dit probleem momenteel onder controle is. De instelling voert daar een beleid dat haar door professoren wordt aanbevolen : de rug-gengraat van haar informaticaproject wordt gevormd door eigen informatici aangevuld met externen die tijdelijk worden ingeschakeld voor projecten. Gezien de huidige marktomstandigheden qua informatici lijkt dit de gulden middenweg te zijn. De instelling slaagt er ook in haar informatici te behouden.

A.2.2.4. Betere beveiliging en archivering

De aanbevelingen inzake een betere fysieke beveiliging van de hardware en de archivering van de gegevens zijn volledig opgevolgd.

A.2.2.5. Meer aandacht voor projectmatige aanpak

De projectmatige aanpak zit in het strategisch plan van de instelling ingebouwd. Door de informatisering is de instelling erin geslaagd met minder personeel dan gevraagd in 1992 (265 ten aanzien van 311) 14.000 dossiers te verwerken in plaats van de in 1992 geraamde 9000 dossiers per jaar.

A.3. De tussenkomsten van de leden

Een lid vraagt verduidelijking in verband met het latent tekort in de sector zorg. Volgens het artikel in het Boek raamt de instelling zelf het tekort in de zorgsector op 1 miljard frank. Het Rekenhof zelf maakt in haar inleiding melding van een tekort van 2,5 miljard frank en de heer Laurent Bursens heeft het hier zonet over 3 miljard frank.

Hetzelfde lid wenst verduidelijking bij de stelling van het Rekenhof dat "door de complexe en ondoorzichtige manuele processen gewoon te automatiseren, zonder voorafgaande rationalisering en vereenvoudiging van de regelgeving de ondoelmaticiteit mee werd geautomatiseerd."

Wat de vaststelling van de dagprijzen betreft vraagt het lid zich af of de vigerende complexe regelgeving niet kan worden vereenvoudigd. In welke mate kan een politieke beslissing deze vereenvoudiging in de hand werken ? Waaruit bestaan de supplementen bij deze dagprijzen ?

Wat de financieringsbehoeften betreft, vraagt het lid uitleg over de afoming van de reserves afkomstig van het vroegere Rijksfonds.

Verder wenst dit lid te weten of de instelling over de middelen beschikt om versneld de dossiers af te sluiten en honoreren. Temeer daar uit het artikel in het Boek blijkt dat 580 miljoen frank middelen uit de sector zorg naar de sector tewerkstelling zijn overgeheveld hoewel volgens het Rekenhof in de sector zorg zelf een latent tekort heeft dat allicht hoger licht dan 580 miljoen frank. Over dit probleem verschillen de instelling en het Rekenhof duidelijk van mening.

Tot slot wenst het lid een verklaring voor de vaststelling van het Rekenhof dat statutaire uitgaven voor het jaar 1998 ten belope van 3 miljard frank niet als kosten werden geboekt.

De heer Laurent Bursens verwijst – voor wat betreft de statutaire uitgaven voor het jaar 1998 – naar een tabel bij de jaarrekening 1998 en de orde-rekening bij de balans 1998. Het gros van deze hangende verplichtingen betreft de residentiële sector :

3.427.000.000 frank bruto cijfer : alle hangende verplichtingen op 31.12.1998

2.187.000.000 frank bruto cijfer : betalingen ten laste van de begroting 1999 :

- 900.000.000 frank : terugvorderingen van de voorzieningen

- 1.287.000.000 frank : netto te financieren in 1999.

De instelling beschikt niet over de middelen om deze 3.427.000.000 frank te betalen maar dat is ook niet nodig omdat feitelijk slechts 1.287.000.000 frank nodig is om te betalen wat in 1999 aan achterstallen moet betaald worden. In 1999 ontstaan uiteraard nieuwe verplichtingen waarvoor in 1999 zelf voorschotten worden uitbetaald. Eind 1999 ontstaan er echter ook nieuwe achterstallen (met betrekking tot 1999 zelf).

Voor de begroting is – voor wat deze problematiek betreft – een correcte inschatting van de liquiditeitsbehoefte nodig. Door de automatisering wordt de afrekening van de facturatie versneld en zal een eenmalige extra dotatie aan de instelling noodzakelijk zijn om die versnelde uitbetaling te financieren. Vermoedelijk zal dit in het begrotingsjaar 2001 dienen te gebeuren.

Mevrouw Dora Weckhuysen stelt dat niet alle kostenstaten tijdig kunnen worden ingediend en dat ze sowieso toch niet fysiek verwerkbaar zijn voor het eind van het jaar waarop ze betrekking hebben. Vermits deze kostenstaten nog niet verwerkt zijn, zijn de exacte bedragen ook nog niet bekend. Daarom meent de instelling dat het opportuun is om – in afwachting van de exacte cijfers – voorzieningen aan te leggen. Met de administratie ABAF-IM wordt momenteel overlegd hoe en wanneer dit moet gebeuren.

De vastleggingsmachtiging en de investeringsdotatie

Wat de investeringsbehoeften betreft, meent de leidend ambtenaar dat de instelling het probleem

onder controle heeft. Het enige probleem is dat juist als elke andere bouwheer de instelling de vooruitgang van de verschillende werven (bouw en facturatie) van de voorzieningen onmogelijk volledig accuraat kan inschatten. De instelling poogt dit op te vangen door de investeringdossiers van de voorzieningen beter op te volgen en ze extra te bevragen over de progressie van de werken.

De heer Jo De Nil stelt namens de mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, voogdijminister van de VFSIPH, dat een beleidsplan voor de instelling werd opgesteld. Het beleidsplan beoogt een vereenvoudiging van de regelgeving in de zorgsector. Daarvoor zijn er twee motieven. Het eerste motief is dat de huidige regelgeving binnen de instelling leidt tot een loodzware administratie. Het tweede motief is dat de regelgeving de voorzieningen fnuikt in hun pogingen de gehandicapten een meer gepersonaliseerde dienstverlening te geven. Dit komt onder meer door de wijze waarop de kostprijs van de dagprijs momenteel wordt berekend. De dagprijs is gebaseerd op volledige instellingsdagen met een bepaald aantal uur aanwezigheid en een bepaald aantal maaltijden. Verzoeken tot deeltijdse opvang door de voorzieningen zijn niet compatibel met de huidige kostprijsberekening van de dagprijs. Om een flexibeler dienstverlening te kunnen aanbieden is het noodzakelijk dat zowel de regelgeving als de subsidieregeling wordt vereenvoudigd. In dit verband loopt een onderzoek aan de UG en de KUL die alternatieven moeten uitwerken voor de kostprijsfinanciering van de dagprijs. Daarbij wordt gedacht aan eenvoudige financieringssystemen op basis van zorggradatie via het ontwikkelen van kostprijzen voor zorgmodules. Het is uitdrukkelijk de bedoeling te evolueren naar een enveloppefinanciering. Het draagvlak voor deze belangrijke wijziging is stilaan aanwezig in de sector. Binnen deze regeerperiode hoopt de minister dan ook de noodzakelijke decretale bijstellingen door te voeren.

Een lid wenst kanttekeningen te maken bij het informatiseringsproces van de VFSIPH. Volgens het lid zijn de huidige subsidiëeringsmechanismen bijzonder ingewikkeld. Momenteel is er een regeling voor het personeel enerzijds en voor de gehandicapten anderzijds. Het lid meent dat de voorzieningen op het terrein zeer weinig merken van deze informatisering. Wanneer zal de sector de aangekondigde automatisering aan de lijve ondervinden en er beter van worden ?

De heer Laurent Bursens antwoordt dat het VFSIPH de informatisering doorvoert via 4 deelmo-

dules (dagprijsmodule, module kostenstaten, module personeelsregistratie en de module erkenningen). Elke deelmodule wordt eerst uitgetest via een pilootproject in 10 voorzieningen tot de voorzieningen zelf melden dat de module vlekkeloos draait. De enige deelmodule die nog het groen licht moet krijgen van 10 voorzieningen die de module uittesten is de module "kostenstaten". Daarna kunnen deze 4 deelmodules binnen de 446 voorzieningen (afdelingen) worden geïmplementeerd. Nu wensen de voorzieningen snelle en betrouwbare modules. De instelling is echter even afhankelijk van de toelevering van gegevens vanuit de voorzieningen om snel en betrouwbaar te kunnen werken. De spreker verzekert dat in 2000 de modules goed zullen functioneren. De vaststelling gemaakt door de sector dat de VFSIPH sommige gegevens via manuele formulieren blijft opvragen hoewel ze ook via een digitale informatiedrager worden opgevraagd is correct. De instelling doet dit om de personeelsgegevens te kunnen controleren bij de opstart (eind februari) van de module personeelsregistratie.

Een lid heeft vragen bij het inschakelen van externe informatici. Uit de rapportering blijkt dat deze enerzijds zeer duur uitvallen maar anderzijds zeker geen wonderen hebben verricht. De eigen informatici van de instelling hebben een aantal programma's die door externen werden aangeleverd sterk moeten bijstellen. Dit stemt tot nadenken wanneer men vaststelt dat deze externe informatici 20.000 frank per dag kosten. Het outsourcen van overheidsdiensten moet dus met de nodige voorzichtigheid worden aangepakt. Dit lid wenst verder te vernemen of van het betrokken bedrijf geen schadevergoeding kan worden geëist.

De heer Laurent Bursens wijst erop dat er indertijd eerder een middelenverbintenis was afgesloten dan een resultaatsverbintenis. Op het tijdstip dat het contract werd aangegaan had de instelling zelf geen informatici in dienst en was er dus ook weinig kennis op dat terrein in de instelling aanwezig. De spreker merkt op dat indien de instelling een resultaatsverbintenis was ingegaan – wetende wat de instelling nu weet – dat de betrokken firma's drie maal meer zou gevraagd hebben. De afgeleverde producten voldeden echter niet en zijn dus door de eigen informatici bijgeschaafd. Dit wedervaren sterkt de heer Laurent Bursens in zijn overtuiging dat het informaticabeleid van de instelling – met name het investeren in een groep van eigen informatici die de lijnen uitzet en bepaalde opdrachten uitbesteedt – de goede weg is om controle te houden op de zaak.

Een lid wenst te vernemen hoe de instelling erin slaagt de fel gegeerde informatici aan zich te binden.

De heer Laurent Bursens antwoordt dat de informatici in overheidsdienst over betere barema's beschikken dan andere ambtenaren hoewel ze toch nog lager liggen dan wat momenteel in de privé-sector wordt geboden. Andere stimuli die de instelling biedt zijn :

- het bieden van opleidingskansen die de informatici toelaat marktcompetitief te blijven ;
- het toelaten dat de informatici thuis of op de provinciale bureaus werken en via elektronische weg in verbinding staan met het hoofdkantoor (spelen op de mobiliteitsaspect).

Een laatste factor is de vaststelling dat de privé-sector momenteel bijzonder veeleisend is voor informatici en dat sommigen ervoor opteren om een iets rustiger baan te hebben met meer vrije tijd en daarom voor de publieke sector opteren. In de praktijk leidt dit ertoe dat het verloop zeer laag is.

B. Bespreking op 10 februari 2000

Op vraag van de voorzitter van de Subcommissie heeft de afvaardiging van het Rekenhof een ontwerp van voorstel van resolutie voorbereid. Dit ontwerp van resolutie luidt als volgt :

"Voorstel tot resolutie betreffende aanbevelingen voor een efficiënt subsidiebeleid en -beheer in de gehandicaptensector van de Vlaamse Gemeenschap.

Het Vlaams Parlement,

- gelet op het verslag van het Rekenhof over de audit van de informatisering in het Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap (VFSIPH) ;
- gelet op het verslag over de rekening 1998 van het Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap, opgenomen in het Boek van het Rekenhof 1999, 11e boek met opmerkingen en informatie, voorgelegd aan het Vlaams Parlement ;
- gelet op de gedachtewisseling in de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen van 21 oktober 1999 over het verslag van

het Rekenhof over de audit van de informatisering in het Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap (VFSIPH) en op de gedachtewisselingen in de Subcommissie voor Financiën en Begroting van 3 en 10 februari 2000 over beide voormelde verslagen ;

– overwegende dat,

1° het gehandicaptenbeleid in de Vlaamse Gemeenschap wordt uitgevoerd door de openbare instelling Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap ;

2° de instelling daarbij in hoofdzaak subsidies toekent, vooral aan voorzieningen en in mindere mate aan individuele gehandicapten ;

3° de regelgeving met betrekking tot de werkingssubsidies aan de voorzieningen in de residentiële zorgsector, in de begroting 2000 van het VFSIPH geraamd op ruim 23 miljard frank, complex en ondoorzichtig is ;

4° door de complexiteit van de regelgeving de automatisering van de subsidieprocessen moeizaam is verlopen en aanzienlijke achterstand werd opgelopen in de afrekening van de subsidiedossiers ;

5° het VFSIPH meerdere maatregelen heeft genomen ten einde aan de conclusies en aanbevelingen van het Rekenhof met betrekking tot de informatisering van de instelling tegemoet te komen. Meer in het bijzonder door de verbetering van de fysieke beveiliging van de hardware, de ontwikkeling en implementatie van een informatieplan gericht op het genereren van operationele en beleidsinformatie en het voeren van een actief personeelsbeleid met als doel voldoende eigen informatici aan te werven op de arbeidsmarkt ;

– geeft aan de Vlaamse regering de volgende aanbevelingen :

1° de regelgeving op de subsidiëring van de zorgsector moet worden vereenvoudigd en voor alle belanghebbenden (in casu de voorzieningen en de gehandicapten) doorzichtiger gemaakt. Het is aangewezen dat de aanpassing van de regelgeving gebeurt in overleg met de actoren in het beleidsveld zodat voor de wijzigingen voldoende draagkracht ontstaat ;

2° het VFSIPH moet werk maken van het inlopen van de achterstallige afrekeningen van de subsidiedossiers. Daarbij moet de instelling zo nauwkeurig mogelijk de financieringsbehoefte per werkingsjaar inschatten die door de versnelde afrekening ontstaat en deze op transparante wijze aan de toezichthoudende overheid voorleggen zodat de bepaling van de dotaties aan de instelling op een gegronde wijze kan gebeuren. De toezichthoudende overheid moet er rekening mee houden dat de inhaaloperatie een eenmalige verhoging van de werkingsdotatie van het VFSIPH zal vereisen."

Bij de consideransen worden door de leden geen opmerkingen geformuleerd.

Een lid vraagt wat de term voorzieningen inhoudt. De heer Jo De Nil antwoordt dat dit de decretale term is. De meeste instellingen bestaan in vzw-vorm en bieden aan verschillende soorten gehandicapten verschillende voorzieningen aan. Een instelling biedt dus in regel verschillende voorzieningen aan.

De laatste zin van de tweede aanbeveling zorgt wel voor discussie.

De heer Jo De Nil merkt op dat een inhaaloperatie inzake de achterstallen niet noodzakelijk aanleiding zal geven tot een hogere globale dotatie aan de instelling. Uit de laatste beschikbare gegevens blijkt bijvoorbeeld dat de budgettaire noden in de sector Tewerkstelling (door een stagnatie van het aantal tewerkgestelden in de beschutte werkplaatsen) overschat zijn zodat binnen de instelling de vrijgekomen middelen kunnen worden herschikt.

De heer Eddy van Loocke beaamt dit maar betwijfelt of de vrijgekomen middelen voldoende zullen blijken om de achterstallen van de sector zorg te financieren. De spreker bevestigt tevens dat het niet helemaal uit te sluiten is dat de instelling erin zal slagen binnen haar huidige dotatie de inhaaloperatie tot een goed einde kan brengen.

Een lid vraagt of de instelling de achterstallen al aan het verkleinen is.

De heer Eddy Van Loocke antwoordt dat de achterstallen reeds sinds enige tijd een aandachtspunt betreffen binnen de instelling. Bewijs daarvan is de ingebruikneming van de module kostenstaten. Het totale bedrag aan achterstallen daarentegen is nog niet verminderd. De randvoorwaarden om de inhaaloperatie tot een goed eind te brengen zijn nu wel door de instelling gerealiseerd. De spreker be-

nadrukt dat het technisch mogelijk maken dat de instelling de achterstallen kan inlopen één zaak is, de nodige kredieten inschrijven om de inhaaloperatie te financieren een andere zaak is.

Een lid benadrukt de noodzaak van de afwerking van de inhaaloperatie. Een ander lid meent dat het minder complex maken van de regelgeving bijna automatisch zal leiden tot het gedeeltelijk inlopen van de achterstand.

De heer Jo De Nil stelt verder dat de Vlaamse regering in de nodige dotatiemiddelen zal voorzien wanneer de instelling op een transparante en correcte wijze deze dotatie kan staven. Er bestaan binnen de regering zeker geen afspraken om die behoefte te miskennen.

Verschillende leden merken op dat de inhaaloperatie eenmalig is maar wel kan worden gespreid over verschillende begrotingsjaren.

De Subcommissie beslist eenparig met vijf stemmen de laatste zin van de tweede aanbeveling te schrappen en de resterende ontwerptekst als voorstel van resolutie in te dienen.

De verslaggever,

De voorzitter,

Ann DE MARTELAER

Stefaan PLATTEAU

BIJLAGE

Nota van het VFSIPH houdende de hangende verplichtingen per 31/12/98
naar aanleiding van de besprekingen rond de jaarrekening 1998

Hangende verplichtingen van het VFSIPH per 31/12/98
naar aanleiding van de besprekingen rond de jaarrekening 1998

Per 31/12 1998 werden alle nog hangende verplichtingen geïnventariseerd, die op deze datum budgettair nog niet konden worden verwerkt (restant van de verplichtingen met betrekking tot het prestatiejaar '98 zelf, alsook voorgaande prestatiejaren '97, '96 ...).

Het totaal bedrag van deze hangende verplichtingen moet evenwel worden genuanceerd. Voor eerst is er een wezenlijk verschil tussen "achterstallen" en "achterstand".

Toelichting met betrekking tot achterstallen in de Residentiële Sector:

Na verloop van het prestatiejaar krijgt de voorziening ruim één jaar de tijd om het respectieve dagprijsdossier en de bijhorende kostenstaten bij het Vlaams Fonds in te dienen.

In de mate dat stukken nog moeten ingezonden worden binnen deze toegelaten indieningstermijn spreekt men weliswaar van "achterstallen", maar kan men moeilijk gewagen van "achterstand"! Na indiening van de verantwoordingsstukken heeft de administratie redelijkerwijs nog tijd nodig om deze stukken te onderzoeken en te controleren vooraleer deze in betaling kunnen worden gesteld. In de praktijk betekent dit dat - rekeninghoudende met de vigerende indieningstermijnen - de achterstallen van prestatiejaar "n" pas in de loop van het jaar "n+2" fysisch kunnen uitbetaald worden zonder dat men hier van achterstand kan of mag spreken. Ten vroegste in het 2^e jaar volgend op het prestatiejaar "n" dient men dan ook de nodige liquiditeiten in de begroting te voorzien. Dit proces herhaalt zich jaarlijks zodat oude achterstallen worden vervangen door nieuwe achterstallen van het pas verlopen prestatiejaar.

In de mate dat echter de voorzieningen onvolledige of onjuiste staten indienen, wordt het uitbetalingproces vanzelfsprekend ook vertraagd.

Het Vlaams Fonds optimaliseert momenteel het informaticaproces met betrekking tot de berekening / controle / uitbetaling van hoger vermelde staten. Hiermee zal ongetwijfeld de periode tussen het moment van indiening en afhandeling van het dossier zeker worden ingekort, wat uiteindelijk ook een versnelling in het uitbetalingsritme tot gevolg zal hebben. Op dat moment zal het Vlaams Fonds hogere liquiditeiten nodig hebben. Dit effect wordt verwacht in de loop van het begrotingsjaar 2001.

Toelichting bij de tabel:

Globaal gezien worden de achterstallen per 31.12.98 ingeschat op 3,4 mia (kolom "berekende saldo's per 31.12.98). Het gaat over 3,4 mia "achterstallen" wat niet per definitie 3,4 mia "achterstand" betekent ! (zie hogervermelde toelichting)

Deze hangende verplichtingen bestaan uit 2 delen :

1. Een kleiner gedeelte 383,7 mio dat voor het merendeel van de sectoren, in het eerste halfjaar van het volgende boekjaar betaald wordt (jaarlijks terugkerend fenomeen).
2. Het overgrote deel van de hangende verplichtingen betreft echter de Residentiële sector, namelijk 3.044,0 mio. Deze achterstallen zijn inherent aan het huidige voorschottensysteem waarbij de afrekening ten vroegste 2 jaar later volgt, aangezien deze pas afgewerkt kan worden na indiening van het dagprijsdossier en de kostenstaten! (zie hoger vermelde toelichting). Van deze verplichtingen vastgesteld eind 1998 voor de Residentiële Sector, wordt op dat moment verwacht dat in het volgend begrotingsjaar 1999 ongeveer 2,1 mia zal worden uitbetaald, het resterend bedrag volgt pas in 2000. Langs ontvangstenzijde heeft men geraamd om in de loop van het begrotingsjaar 1999 ongeveer 714 mio te innen voor de voorbije jaren.

Jaarlijks is er dus een constant bedrag aan liquiditeiten nodig om een groot deel van deze achterstallen te vereffenen (en deze worden dan ook begroot in de 'liquiditeiten'begroting van dat jaar).

Het bedrag van de achterstallen bij de Residentiële Sector handhaaft zich op een zeker niveau aangezien ieder jaar weliswaar een dagprijsjaar wordt afgewerkt maar er komt telkens een nieuw af te rekenen dagprijsjaar bij.

De liquiditeitenbehoeften fluctueren evenwel in functie van het uitbetalingsritme; naarmate dit versnelt zijn er meer liquiditeiten nodig. (En vice versa: wat in een bepaald begrotingsjaar niet werd verwerkt en uitgekeerd wordt in het volgend begrotingsjaar afgewerkt lastens de beschikbare middelen die hiervoor in het 'vorige' begrotingsjaar reeds werden ontvangen.)

